

B I D R A G
TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

N) Jordbruk och Boskapsskötsel.

SAMMANDRAG AF
KUNGL. MAJ:TS BEFALLNINGSHAFVANDES
ÅRSVÄXTBERÄTTELSE

FÖR ÅR
1879.

(ÅRGÅNG 6.)

UTARBETADT I STATISTISKA CENTRAL-BYRÅN.

(POUR LE RÉSUMÉ EN FRANÇAIS VOIR PAGE 13.)

STOCKHOLM, 1879.
KUNGL. BOKTRYCKERIET,
P. A. NORSTEDT & SÖNER.

Bidrag till Sveriges officiella statistik. N, Jordbruk och boskapsskötsel. – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1867-1912.

I denna serie utkom följande delserier:

1867-1912: Hushållningssällskapens berättelser för år ... / jämte sammandrag, utarb. af Statistiska centralbyrån. – Täckningsår: 1865-1911 = 1-47 och

1874-1910: Sammandrag av Kungl. Maj:ts befallningshavandes årsväxtberättelser för åren ... / utarb. av Statistiska centralbyrån. – Täckningsår: 1874-1910 = Årg. 1-37. – Utbruten ur Sammandraget i Hushållningssällskapens årsberättelser.

Föregångare:

Kongl. Maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... – Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1822-1851/55.

I femårsberättelserna finns länsvisa statistiska uppgifter om jordbruk och boskapsskötsel.

Efterföljare:

Jordbruk och boskapsskötsel / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1916-1964. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1913-1963.

Årsväxten / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1912-1963. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1962.

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. 2, Väderlek, lantmäteri, jordbruk, skogsbruk, fiske t.o.m. år 1955. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1959.

S. 23: Tab. D 10. Hemman och hemmansdelar i södra och mellersta Sverige efter mantal 1750-1900. Se Diagram Fig. 8.

S. 23-25: Tab. D. 11. Hemman och hemmansdelar i södra och mellersta Sverige efter mantal länsvis 1750-1900.

S. 26: Tab. D 12. Brukningsenheter inom olika storleksgrupper 1885-1910. Se Diagram Fig 9.

S. 33: Tab. E 1. Nyodlingar i hektar 1871-1955.

S. 33: Tab. E 2. Areal av olika ägoslag 1800-1920.

S. 36-38: Tab. E 5. Åkerjordens användning: areal använd för spannmål i 1 000 ha 1865-1955. Se Diagram Fig. 6.

S. 38-40: Tab. E 6. Åkerjordens användning: areal använd för andra växtslag än spannmål i 1 000 ha 1865-1955. Se Diagram Fig. 13.

S. 41: Tab. E 7. Åkerjordens användning 1866-1955: relativ fördelning, %.

S. 44: Tab. E 12. Allmän skördesiffra 1786-1955.

S. 45: Tab. E 13. Utsäde i ton 1802-1820.

S. 45: Tab. E 14. Utsäde i ton 1818-1860.

S. 46: Tab. E 15. Utsäde i ton 1865-1955.

S. 46: Tab. E 16. Skörd i 1 000-tal ton 1802-1820. Se Diagram Fig. 15.

S. 47: Tab. E 17. Skörd i 1 000-tal ton 1818-1860. Se Diagram Fig. 16 och 17.

S. 47-49: Tab. E 18. Skörd av spannmål i 1 000-tal ton 1860-1955. Se Diagram Fig. 16.

S. 50-52: Tab. E 19. Skörd av potatis, rotfrukter, hö och halm i 1 000-tal ton 1866-1955. Se Diagram Fig. 17.

S. 59: Tab. E 27. Skörd i miljoner skördeenheter 1866-1955.

S. 59: Tab. E 28. Skörd i skördeenheter per ha 1866-1955.

S. 60: Tab. E 29. Skörd per ha av vissa växtslag i deciton 1866-1955.

S. 61: Tab. E 31. Husdjur 1805-1820: översikt. Se Diagram Fig. 18 och 19.

S. 61: Tab. E 32. Husdjur 1818-1860. Se Diagram Fig. 18.

S. 62: Tab. E 33. Husdjur 1861-1911. Se Diagram Fig. 18.

S. 63: Tab. E 34. Husdjur 1913-1955. Se Diagram Fig. 18.

S. 67: Tab. E 38. Hästar och kor länsvis 1850-1955: index (1870 = 100).

S. 70: Tab. E 41. Nötkreatursenheter 1871-1955.

S. 70: Tab. E 42. Den vegetabiliska och animaliska produktionen 1871-1955.

S. 71: Tab. E 43. Den animaliska produktionen i 1 000 ton 1871-1913. Se Diagram Fig. 21 och 22.

S. 73: Tab. E 47. Renar 1865-1955.

S. 77: Tab. E 55. Hushållningssällskapen 1882-1955: översikt.

B I D R A G
TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

N) Jordbruk och Boskapsskötsel.

SAMMANDRAG AF
KUNGL. MAJ:TS BEFALLNINGSHAFVANDES
ÅRSVÄXTBERÄTTELSE

FÖR ÅR
1879.

(ÅRGÅNG 6.)

UTARBETADT I STATISTISKA CENTRAL-BYRÅN.

(POUR LE RÉSUMÉ EN FRANÇAIS VOIR PAGE 13.)

STOCKHOLM, 1879.
KUNGL. BOKTRYCKERIET,
P. A. NORSTEDT & SÖNER.

INNEHÅLL.

Underdånig berättelse.....	Sid. 3-12.
I. Sammandrag af Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes omdömen om skörden år 1879.....	4.
Sammandrag af Länsstyrelsernas omdömen om 1879 års skörd...	6.
II. Qvantitativ beräkning af uppgifterna om 1879 års skörd.....	7.
Tab. Litt. A. Jemförelse mellan 1879 års och 1874-1878 årens grödor, bestämda efter skördade korntal af olika växtslag.....	9.
Tab. Litt. B. Sädesslagens medelvigt i svenska skålpund per kubikfot, åren 1874-1878 samt år 1879.....	11.
Résumé.....	13.
Tabellbilaga.....	14-16.
Tab. N:o 1. Sammandrag af Kronolänsmännens rapporter om skörden år 1879.....	14.
Tab. N:o 2. Beräknad skörd af säd och potatis år 1879.....	16.

STORMÄGTIGSTE, ALLERNÅDIGSTE KONUNG!

Från och med år 1874 har Statistiska Centralbyrån, jemlikt Eders Kungl. Maj:ts Nådiga bref den 5 Juni 1874, afgifvit omedelbart efter inbergandet af grödan särskild berättelse för hvarje år, innehållande såväl Länsstyrelsernas meddelade allmänna omdömen om årsväxten i de olika länen jemte Centralbyråns sammanfattning deraf för hela riket, som ock Byråns beräkningar öfver den skördade mängden af de viktigaste växtslagen, grundande sig dessa beräkningar på dels särskildt afgifna rapporter från rikets samtliga

kronolänsmän om det skördade korntalet i hvarje distrikt, dels den genom Hushållningssällskapen vunna kunskapen om de olika växtslagens utsädesmängd. Desslikes hafva dessa kronolänsmännens rapporter lemnat materialier för en sammanfattning i årsväxtberättelserna om sädesslagens vikt, potatisens beskaffenhet, foderskörden, sädestillgången m. m.

Statistiska Centralbyrån utbeder sig att härmed få underdånigst afgifva likartad redogörelse för innevarande år 1879, hvilken sålunda blir den sjette i ordningen af detta slag.

I.

Sammandrag af Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes omdömen om skörden år 1879.

I den vanliga länsordningen meddelas ur dessa omdömen följande utdrag ¹⁾, nemligen:

för *Stockholms län* (ink. till Stat. C.-B. d. 31 Okt. 1879):

»att skörden med särskild hänsyn till den goda höfångsten kan anses vara *fullt medelmåttig*;

för *Uppsala län* (ink. d. 8 Nov.):

»att skörden i Uppsala län detta år, i sin helhet bedömd, utfallit *fullt medelmåttig*;

för *Södermanlands län* (ink. d. 31 Okt.):

»att afkastningen af hvetet är långt under medelmåttan, af råg, korn, ärter och bönor något under medelmåttan, samt af hafre, blandsäd och vicker medelmåttig; att skörden af potatis, med hänsyn dertill att största delen deraf är svårt angripen af torröta, utfallit med nära missväxt, men af öfriga rotfrukter kan betecknas såsom medelmåttig; att höfångsten från såväl odlad jord som naturliga ängar äfvensom halmkastningen är god, ehuru den senares beskaffenhet är delvis mindre tillfredsställande; samt att skörden, i allmänhet bedömd, icke kan uppskattas högre än *under medelmåttan*;

för *Östergötlands län* (ink. d. 5 Nov.):

»att höstsädet af råg och hvete, som under gynnsamma förhållanden kom i jorden och förlidet års höst ovanligt kraftigt utvecklade sig, likväl på vintern led ganska mycket deraf att jorden icke tillräckligt tillfrusit under snön, i följd hvaraf mögel bildades, synnerligen på den starkare utvecklade rågen, som fördenskull likasom hvetet i allmänhet lemnat skörd betydligt under medelmåttan;

»att vårsäden af korn, ärter, hafre och vicker, ehuru sådden först senare på våren kunde verkställas, genom en på försommaren för växtligheten synnerligen fördelaktig väderlek hade det mest lofvande utseende, då ett under flere dagar i början af Augusti ihållande ovanligt starkt regn icke allenast i allmänhet nedslog den växande grödan utan äfven hindrade vidare kärnutveckling, synnerligen på den senare mognande hafren, och förorsakade ett, synnerligen hvad kvaliteten beträffar, jemförelsevis *klent* resultat af den förut till utseendet så lofvande grödan.

Då dertill kommer att *potatiskålen* i följd af nämnda ihållande regn vissnade och denna för den allmänna hushållningen så synnerligen viktiga växt deraf dels hämmades i sin utveckling, dels angreps af röta samt fördenskull gifvit en till missväxt gränsande skörd, kan, ehuru hö- och halmkörden i allmänhet både varit god och blifvit väl inbergad, totalomdömet angående årets skörd inom länet icke blifva annat, än att den utfallit *under medelmåttan*;

för *Jönköpings län* (ink. d. 27 Okt.):

»Då vid granskning af de inkomna uppgifterna befunnits, att endast *höstrågen* och *hafran* lemnar en afkastning motsvarande sju kornet, hvaremot afkastningen af *öfriga säden*, äfvensom af *potatis*, i medeltal icke uppgår till mera än något öfver femte kornet,

net, så och då potatisen inom alla distrikten är angripen af röta, anser Kungl. Maj:ts Befallningshafvande, ehuru så väl höskörden, som halmkastningen kan betecknas såsom god, det allmänna omdömet om årets skörd böra blifva, att skörden kan uppskattas att vara *nära medelmåttig*. Väderleken under bergningstiden har i allmänhet varit *ogynsam*;

för *Kronobergs län* (ink. d. 31 Okt.):

»att innevarande års gröda kan anses *god*;

för *Kalmar län* (ink. d. 27 Okt.):

»Af kronolänsmännens uppgifter framgår, att såväl höst- som vårsäden gifvit fullt medelmåttig afkastning, ehuru, till följd af mindre tjenlig väderlek dels under våren och dels under bergningstiden, flerstädes inom länet af mindre god och viktig beskaffenhet än vanligt; att skörden af potatis på det hela taget är knapp, i anseende dertill att denna växt i de flesta trakter af länet angripits af röta; samt att foderskörden, som i allmänhet utfallit öfver medelmåttan, mångenstädes lidit af ymnig nederbörd under bergningstiden. Med allmänt omdöme om årets skörd kan densamma angifvas såsom *medelmåttig*;

för *Gotlands län* (ink. d. 25 Okt.):

»Höstsädet såväl som vårsädet för detta årets skörd blefvo i rätt tid och under tjenlig väderlek nedlagda. Höstsäden blef här och der något skadad af vexlande frost och sol samt s. k. vinterlya, men vårens början var särdeles gynnsam för växtligheten, såsom följd hvaraf höstsäden, ehuru tunn, kom i god växtkraft samt vårsäd och gräs frodades. Emellertid föll under tiden emellan den 30 Maj och 2 Juli intet regn och derunder var värmen stark, hvilket hade till följd, att växtligheten, i synnerhet å säden, i hög grad nedsattes. Derefter kom nästan ständigt nederbörd ända till midten af September, som vållade att en del af höet på de naturliga ängarne och säden blef i allmänhet illa bergade samt att potäterna togo skada af torröta. Skörden är nu fullbordad utom beträffande vissa slag af rotfrukter, såsom rofvor och morötter m. m.

Enligt hvad de från de olika länsmansdistrikten inkomna uppgifter utvisa, finner Kungl. Maj:ts Befallningshafvande sig böra angående skörden inom länet antaga:

att hvetet lemnat en skörd under medelmåttan;

att rågen lemnat knappast medelmåttig afkastning;

att kornet gifvit en skörd under medelmåttan;

att hafre, blandsäd och ärter lemnat en knappast medelmåttig skörd;

att bönor, vicker, bohvete och raps, som dock föga odlas, gifvit en skörd under medelmåttan;

att potatisskörden varit dålig och till följd af den derå allmänt förefunna torrötan kan anses gifvit missväxt;

att lin och hampa, som dock föga odlas, gifvit medelmåttig afkastning;

att andra slag af rotfrukter, än potatis, lemnat en nära god skörd;

att höskörden på odlad jord i allmänhet varit öfver medelmåttan och på naturliga ängarne äfven nära god samt halmtillgången jemväl öfver medelmåttan;

att sädestillgången är tillräcklig för husbehovet och något deraf, isynnerhet af hvete, råg och korn, till afsalu utom länet;

att säden blifvit till följd af dålig bergning och otjenlig väderlek under mognaden af mindre tillfredsställande beskaffenhet såväl

¹⁾ Här intagna utdrag ur Länsstyrelsernas afgifna omdömen jemte de hufvudsakliga resultaten af beräkningarna äro, i den mån de hunnit verkställas, genom Post- och Inrikes-Tidningar till allmänhetens kännedom redan meddelade.

till tyngd som utseende, samt att fodertillgången, ehuru mer eller mindre god till utfodring, ändock är fullt tillräcklig för länets behof.

Kungl. Maj:ts Befallningshafvande anser sig af sålunda angifna förhållanden och med fäst afseende å isynnerhet sädens i flere fall sämre beskaffenhet, böra om innevarande års skörd meddela det allmänna omdöme, att skörden i sin helhet blifvit *mycket under medelmåttan*;

för *Blekinge län* (ink. d. 20 Okt.):

»att skörden kan anses såsom varande *något öfver medelmåttan*. Visserligen kunde korntalet synas gifva anledning till ett högre bedömande, men sädens i många fall sämre beskaffenhet vållar att ofvanstående omdöme torde vara det, som närmast svarar emot rätta förhållandet»;

för *Kristianstads län* (ink. d. 3 Nov.):

»Enär af kronolänsmännens rapporter framgår, att sädesskörden i 2 distrikt lemnat betydligt öfverskott utöfver ortens behof, i 1 distrikt varit öfver medelmåttan, i 13 distrikt varit tillräcklig för ortens behof och lemnat öfverskott till afsalu, i 5 distrikt i allmänhet tillräcklig och i 2 distrikt ej tillräcklig för ortens behof, samt att fodertillgången varit i 3 distrikt riklig, i 8 distrikt god eller mer än tillräcklig för eget behof, i 11 distrikt tillräcklig och i ett distrikt ej tillräcklig för behovet; så anser sig Konungens Befallningshafvande kunna afgifva det omdöme angående årets skörd inom länet, att den varit *god*»;

för *Malmöhus län* (ink. d. 30 Okt.):

»att skörden kan anses vara *öfver medelmåttan*»;

för *Hallands län* (ink. d. 27 Okt.):

»att skörden kan anses hafva utfallit *öfver medelmåttan*»;

för *Göteborgs och Bohus län* (ink. d. 1 Nov.):

»Oaktadt den kyliga väderlek, som i allmänhet varit under såväl våren som sommaren rådande, befordrades likvisst växtligheten af det ymniga regnet i så betydlig grad, att vid skördetidens inträdande såväl säd som gräs voro ovanligt frodiga. Såsom en följd häraf hade dock en betydlig del af sädesgrödan blifvit hårdt nedslagen till marken, hvilket åter medförde, att matningen blifvit mindre fullkomlig och kärnan lättare. — Då härtill kom, att bergningen, särdeles af den sent sådda och följaktligen senare mogna säden, betydligt försvärades af det med få och korta afbrott fallande regnet, blef skörden icke så riklig, som den med gynnsammare väderleksförhållanden under eftersommaren och skördetiden skulle blifvit, men totalomdömet blifver det oaktadt, att sädes- och foderskörden i sin helhet utfallit *öfver medelmåttan* och följaktligen är icke allenast tillräcklig för länets behof utan derutöfver lemnar betydliga kvantiteter till afsalu. Så är, tyvärr, icke förhållandet med potatisväxten, hvilken öfver hela länet lemnat en skörd, gränsande till missväxt och följaktligen icke, på långt när, motsvarar behovet»;

för *Elfsborgs län* (ink. d. 10 Nov.):

»att *höstsädet* i allmänhet lemnat en nära medelmåttig skörd, ehuru, hvad angår rågen, den utan jemförelse betydligaste delen, icke af bästa beskaffenhet, samt flerstädes blandad med mjöldrygor; att *vårsädet*, hvaraf hafran utgör hufvuddelen, lemnat en *god skörd*, hvadan betydliga belopp deraf kunna afsättas utom orten;

att deremot *potatisskörden* utfallit vida under medelmåttan, gränsande till missväxt, hvartill kommer, att frukten angripits af

röta, så att allmän brist på detta för den talrika arbetarebefolkningen inom länet oundgängliga näringsmedel är att förutse;

samt slutligen att *fodertillgången*, hvad angår så väl hö som halm, är ovanligt riklig.

Vid sådant förhållande, och då hafren inom orten är hufvudsädet, kan skörden i sin helhet anses *fullt medelmåttig*»;

för *Skaraborgs län* (ink. d. 6 Nov.):

»att spannmålen, såväl höst- som vårsäd, till vigten i allmänhet underhållig, i afseende å kvantiteten gifvit fullt medelmåttig skörd; att potatisen gifvit knapp skörd, är småväxt och ej obetydligt skadad af torröta;

att höskörden, väl inbergad, gifvit god afkastning; och

att halmtillgången, isynnerhet af vårsädeshalm, är mera än tillräcklig för behovet»;

för *Vermlands län* (ink. d. 1 Nov.):

»att skörden af spanmål af alla slag utfallit *öfver medelmåttan*, men af potatis, som nästan allmänt tagit skada af torröta, och andra rotfrukter *under medelmåttan*, samt att af stråfoder inbergets en *riklig* skörd, ehuru den å några orter lidit skada till följd af ogynsam väderlek under bergningstiden»;

för *Örebro län* (ink. d. 3 Nov.):

»att afkastningen kan anses vara: af hvete och råg under medelmåttan, af hafre och annan vårsäd till mängden god, men till beskaffenheten under medelmåttan, af potatis, så till mängd som beskaffenhet, långt under medelmåttan och af öfriga rotfrukter medelmåttig; att höfångsten varit på de flesta ställen god, men delvis skadad af regn; samt att skörden, i allmänhet bedömd, torde kunna anses hafva utfallit *ej obetydligt under medelmåttan*»;

för *Vestmanlands län* (ink. d. 5 Nov.):

»att skörden anses vara *medelmåttig*»;

för *Kopparbergs län* (ink. d. 1 Nov.):

»att *höstsädet*, bestående hufvudsakligen af råg och i länets sydligare delar till någon ringa mån äfven af hvete, lemnat *fullt medelmåttig* skörd och af god beskaffenhet;

att *vårsädet*, hvaraf för det mesta odlas hafre, men äfven flere slag af blandsäd och i vissa socknar korn, äfvensom örter, gifvit i allmänhet *något öfver medelmåttan* af god beskaffenhet;

att af *potatis* skörden utfallit *något öfver medelmåttan*, men att densamma å de flesta ställen är angripen af röta;

att *höafkastningen* varit *god* samt *halmtillgången* af såväl höst- som vårsädet *god* och *välbergad*.

Med afseende å hvad sålunda förekommit och hvad kronofogdarne i anledning af länsmännens uppgifter yttrat, kan såsom allmänt omdöme om innevarande års skörd antagas, att den utfallit *något öfver medelmåttan*»;

för *Gefleborgs län* (ink. d. 22 Okt.):

»att årsskörden inom länet i allmänhet är *god*»;

för *Vesternorrlands län* (ink. d. 31 Okt.):

»att då sädesskörden utfallit god, potatisskörden medelmåttig och höskörden ymnig, Länsstyrelsen anser sig böra afgifva det allmänna omdöme om skörden i sin helhet, att densamma varit *god*»;

för *Jemtlands län* (ink. d. 14 Nov.):

»Oansedt enligt länsmännens rapporter korntalet af säd föga skulle öferskjuta föregående års, anser sig Konungens Befallnings-

hafvande likväl kunna uttala den allmänt delade åsigt, att skörden af såväl säd som hö utfallit, så till belopp som beskaffenhet, *ovanligt god och rik*.

Ehuru på en del trakter stark torka i någon mån menligt inverkat på potatisskörden, kan äfven denna anses vara till beloppet fullt medelmåttig och till beskaffenheten ovanligt god;

för *Vesterbottens län* (ink. d. 30 Okt.):

»Sistlidne års höst utmärkte sig genom en blid väderlek; och då snön föll, var marken föga tillfrusen, i följd hvaraf, och då snösmältningen i början och medlet af Maj månad försiggått, sådden kunde taga sin början redan i slutet af nämnde månad, då under loppet af några dagar en ovanligt varm väderlek var rådande. Denna efterträddes dock af regn och mindre varm väderlek till början af Juli; hvarefter värme och torka egde rum till senare hälften af Augusti, då intill slutet af sommaren regn och värme omvexlat med hvarandra.

Till följd häraf hafva såväl höbergningen som skörden kunnat ega rum under gynsamma förhållanden, hvilka, i förening med den för växtlighet lämpliga väderleken, åstadkommit en såväl *till myckenhet som beskaffenhet i allmänhet god skörd*, af såväl hö som sädesväxter, med undantag af de ställen, der jordmänen varit lätt och utsatt för torka och hvarest säden brådmognat. Likväl torde sädesskörden, ehuru mera än tillräcklig för den jordbrukande befolkningens eget behof, icke förslå för hvad den icke jordbrukande befolkningen behöfver; men denna brist fylles fullkomligt genom den import, som af handlande inom länet samt verksegare åstadkommes»;

för *Norrbottens län* (ink. d. 31 Okt.):

»att afkastningen af höstsädet, som uteslutande utgöres af råg, i allmänhet utfallit *god* och på vissa orter *ymnig*;

att hufvudsädet, korn, lemnat en afkastning *öfver medelmåttan*;
att rotfrukter, potatis, den enda som egentligen odlas, lemnat *god* afkastning;

att höskörden från väl häfdade lindor och från elf- och bäck-ängar blifvit *god*, men att den deremot från äldre lindor och myr-ängar utfallit *under medelmåttan*;

att halmafkastningen, till följd af den ihållande torkan under högsommaren, utfallit *under medelmåttan*;

att skörden, såväl af stråsäd och rotfrukter som af foder, är till sin beskaffenhet *mycket god*;

att skörden är tillräcklig för den jordbrukande befolkningens behof och lemnar å vissa orter tillgång till afsalu till den befolkning, som ej är fästad vid jorden; samt

att Kungl. Maj:ts Befallningshafvande anser, att skörden i allmänhet kan bedömas såsom *nära god*.

Sammanfattas ofvan meddelade omdömen i hvad de gälla skörden i sin helhet inom hvarje län, erhålles följande

Sammandrag af Länsstyrelsernas omdömen om 1879 års skörd.

Stockholms	län		fullt medelmåttig.
Uppsala	»		fullt medelmåttig.
Södermanlands	»		under medelmåttan.
Östergötlands	»		under medelmåttan.

Jönköpings	län		nära medelmåttig.
Kronobergs	»		god.
Kalmar	»		medelmåttig.
Gotlands	»		mycket under medelmåttan.
Blekinge	»		något öfver medelmåttan.
Kristianstads	»		god.
Malmöhus	»		öfver medelmåttan.
Hallands	»		öfver medelmåttan.
Göteborgs och Bohus	»		öfver medelmåttan.
Elfsborgs	»		fullt medelmåttig.
Skaraborgs	»		fullt medelmåttig ¹⁾ .
Vermlands	»		öfver medelmåttan ¹⁾ .
Örebro	»		ej obetydligt under medelmåttan.
Vestmanlands	»		medelmåttig.
Kopparbergs	»		något öfver medelmåttan.
Gefleborgs	»		god.
Vesternorrlands	»		god.
Jemtlands	»		ovanligt god och rik.
Vesterbottens	»		god.
Norrbottens	»		nära god.

Hela riket **fullt medelmåttig.**

Med bibehållande af den värdeskala, som i första årgången af detta slags berättelser finnes angifven, har 1879 års skörd utfallit enligt förestående sammandrag sålunda:

rik		i	1	län	med	1	%	af rikets utsäde,
god		i	5	»	»	16	%	»
nära god		i	1	»	»	1	%	»
öfver medelmåttan, fullt medelmåttig, något öfver medelmåttan		i	10	»	»	52	%	»
medelmåttig, nära medelmåttan		i	3	»	»	14	%	»
under medelmåttan, mycket under medelmåttan, ej obetydligt under medelmåttan		i	4	»	»	16	%	»

Omdömena hålla sig sålunda vid »god» i 7 län med 18 % af rikets utsäde, samt omkring »medelmåttan», men i allmänhet något derutöfver, i 17 län med 82 % af riksutsädet, och har totalomdömet för hela riket därför kunnat sammanfattas till: »fullt medelmåttig».

Samma omdöme erhålles ock genom begagnande af den i 1874 års berättelse angifna värdeskalan, då såsom uttryck för hela skörden relativa talet 6,5 framgår, motsvarande just detta tal slutomdömet: *fullt medelmåttig*.

Betydelsen af detta nu funna relativa totalvärde 6,5 för 1879 års skörd torde bäst framgå ur följande jemförelse med förutgångna år:

¹⁾ Jemför ordalydelsen i ofvanstående utdrag ur länsredogörelsen.

Skörd år Relativt värde. Motsvarande allmänt omdöme.

1879.....	6,5.....	fullt medelmåttig.
1878.....	7,5.....	nära god.
1877.....	5,4.....	nära medelmåttig.
1876.....	5,9.....	nästan medelmåttig.
1875.....	7,0.....	öfver medelmåttan.
1874.....	5,4.....	nära medelmåttig.
1873.....	6,7.....	mer än fullt medelmåttig.
1872.....	6,4.....	fullt medelmåttig.
1871.....	7,1.....	öfver medelmåttan.
1870.....	7,4.....	nära god.
1869.....	7,2.....	mer än öfver medelmåttan.
1868.....	4,9.....	knappt under medelmåttan.
1867.....	5,2.....	under medelmåttan.
1866.....	6,1.....	medelmåttig.
1865.....	5,4.....	nära medelmåttig.

Enligt denna öfversigt skulle 1879 års skörd betydligt understiga fjolårets, men deremot ganska mycket öfverträffa de båda nästföregående årens, 1877 och 1876. Innevarande års gröda synes vara närmast jemförlig med de skördar, som inbergades åren 1872 och 1873.

För att i någon mån kunna pröfva tillförlitligheten af de här ofvan meddelade relativa värdena, hafva dessa i föregående årsväxtberättelser sammanställts med talen för *exportöfverskottet* af skörden, hvarigenom tillika framgått den stora praktiska nyttan, att man kunnat erhålla åtminstone en hän-tydan af den riktning, som rikets sädeshandel skulle komma att taga under det ingående året, hvarvid man naturligtvis icke förbisett, att de i detta fall inverkanse faktorerna äro alltför många, att en bestämd kalkyl i detta hänseende vore möjlig att uppgöra. I nedanstående tabellariska öfversigt, hvilken har samma syfte som det nyss antydda, är exportöfverskottet antaget vara det quantum af hvarje skördeårs sädeshandel, som under loppet af näst efterföljande Oktober—September månader blifvit utfördt utöfver beloppet af det införda, och är uppmärksamheten att härvid fästa derpå, hurusom de båda talserierna för relativa värdet och för exportöfverskottet genom höjning eller sänkning från det ena året till det andra ganska troget följa hvarandra, nemligen sålunda:

Exportöfverskott
i kubikfot.

af 1878 års skörd med rel. värdet 7,5.....(omkring)	15,300,000.
» 1877 » » 5,4.....	620,185.
» 1876 » » 5,9.....	5,896,535.
» 1875 » » 7,0.....	21,582,420.
» 1874 » » 5,4.....	1,605,908.
» 1873 » » 6,7.....	12,485,300.
» 1872 » » 6,4.....	10,135,660.
» 1871 » » 7,1.....	20,755,690.
» 1870 » » 7,4.....	22,633,430.

af 1869 års skörd med rel. värdet 7,2.....	16,477,640.
» 1868 » » 4,9 (importöfversk.) —	748,377.
» 1867 » » 5,2.....	1,636,186.
» 1866 » » 6,1.....	12,656,813.
» 1865 » » 5,4.....	8,099,790.

När vid afgifvandet af sista årsväxtberättelsen den då nyss inbergade grödan, att döma efter de relativa talvärdena, ansågs hafva utfallit ungefär som år 1870 eller år 1875, så har detta visserligen nu vunnit bekräftelse genom exportsiffrorna, men i alla fall icke till den grad, som förhållandet eljest plägar visa sig. Orsaken till den något lägre siffran än man haft skäl att vänta torde vara att söka, bland annat, i de under året gällande låga sädessprisen, hvilka antagligen vållat, att mången jordbrukare, som det kunnat, föredragit att utfordra sin hafre, vår förnämsta exportartikel af säd, framför att direkte försälja den. Också visa sig exporttalen för utförda slagtkreatur under det nu gångna året högre än vanligt. I hvad förhållande deremot sädeseporten kommer att ställa sig till 1879 års relativa värde (6,5), kan först inom ett år afgöras, men torde de för åren 1872 och 1873 här ofvan meddelade talen få tills vidare anses gifva en hän-tydan om de kvantiteter, som man möjligen kan hafva att vänta.

II.

Quantitativ beräkning af uppgifterna om 1879 års skörd.

De för denna beräkning nödiga tvenne faktorerna, utsädesmängden och skördade korntalet, hafva på samma sätt som under fem föregående år äfven för detta erhållits.

Utsädesmängden är nemligen af Hushållningssällskapen angifven för hela riket senast år 1877 och har denna antagits vara densamma äfven för år 1879, dock med följande ändringar. Enligt hvad nemligen dessa sällskaps berättelser gifva vid handen, har tillökningen (+) eller minskningen (—) i senaste fem årens utsäde af de olika växtlagen i hela riket varit sådan som följande tabell utvisar.

Förändringar i utsädesmängderna.

	Från 1872 till 1873.	Från 1873 till 1874.	Från 1874 till 1875.	Från 1875 till 1876.	Från 1876 till 1877.
	%	%	%	%	%
Hvete, höst.....	+ 5,65	+ 4,47	+ 2,66	— 0,12	+ 1,60
» vår.....	+ 26,32	— 4,91	— 1,05	— 7,07	+ 2,02
Råg, höst.....	+ 0,68	— 0,76	+ 0,90	+ 1,37	+ 0,20
» vår.....	— 16,01	— 5,59	+ 3,38	— 3,21	+ 6,82
Korn.....	+ 0,34	+ 2,23	+ 0,80	— 2,53	+ 0,10
Hafre.....	+ 3,28	+ 0,37	+ 3,64	+ 1,61	+ 3,48

	Från 1872 till 1873.	Från 1873 till 1874.	Från 1874 till 1875.	Från 1875 till 1876.	Från 1876 till 1877.
	%	%	%	%	%
Blandsäd	— 1,27	+ 2,98	— 0,72	+ 0,54	+ 3,03
Ärter	— 1,07	— 0,24	— 0,36	+ 2,62	+ 0,32
Bönor	+ 8,22	— 2,47	+ 2,37	— 7,62	— 6,42
Vicker	+ 11,70	— 0,70	+ 3,68	+ 1,49	+ 1,17
Bohvet	— 18,90	— 48,48	+ 195,74	— 62,67	— 15,40
Raps	— 49,14	— 22,03	+ 189,13	— 69,10	— 68,29
Potatis	+ 0,98	+ 2,80	+ 0,68	+ 1,20	+ 0,22

Tabellen visar, att tillväxten i utsädesmängden af höst-hvetet, som under senare åren varit i tillbakagående, åter höjt sig, hvarigenom erhållits ett årsmedium för tillväxten af 2,85 %. Äfven höstrågen har på ett år när varit i ständig stegring, ehuru mindre än hvetet, hvadan det årliga tillskottet i höstrågens utsäde uppgår till blott 0,48 %. Större är årstillväxten i hafrens utsädesmängd. Den belöper sig till 2,48 %. Äfven af potatis utsås mera och mera för hvarje år. Medeltillskottet gör 1,18 %. Hvad åter beträffar öfriga växtslag, visa sig dessa så vacklande, att man ena året finner en tillväxt och ett annat år ett tillbakagående, i följd hvaraf dessa lära väl få anses stå på ungefär samma ståndpunkt.

Det för hvarje län och hela riket kända utsädet år 1877, ökad med 2 gånger de angifna procenttalen för höst-hvete, höstråg, hafre och potatis, men i fråga om de öfriga växtslagen lemnadt oförändradt, har vid beräkningarne i denna berättelse ansetts vara 1879 års sannolika utsäde, hvilket för hela riket gifvit följande tal:

	Utsäde.
Hvete, höst-.....	625,968 kub.-fot.
» vår-.....	44,421 »
Råg, höst-.....	3,692,780 »
» vår-.....	52,466 »
Korn.....	2,993,124 »
Hafre	10,780,409 »
Blandsäd.....	1,127,240 »
Ärter	408,196 »
Bönor	63,851 »
Vicker	218,667 »
Bohvet	1,796 »
Raps	? 82 »
Potatis	10,047,740 »

I de fall då något sädesslag gifvit endast grönfoder, har vid slutliga beräkningen nödigt afdrag af utsäde gjorts och har sålunda totalutsädet af hafre minskats till 10,771,816, af vicker till 189,463 och af bohvet till 1,780 kubikfot, hvarförutom beträffande raps, i brist af skördeuppgifter från öfriga län, endast utsädet i Malmöhus län, 44 kubikfot, fått gälla för hela riket.

Det skördade *korntalet* är enligt kronolänsmännens direkta uppgifter, hvar och en för sitt distrikt, beräknadt på det i första årgången af dessa årsväxtberättelser angifna sättet, och innehåller bilagde tabell N:o 1 de sålunda beräknade medelkorntaleu, för hvarje län särskildt och för hela riket.

Vid jemförelse med föregående årens skördar erhålles följande öfversigt:

Medelkorntal.

	1879.	Medium 1874—1878.	D e r a f				
			1878.	1877.	1876.	1875.	1874.
Höstsäde	6,91	7,12	7,45	6,03	7,15	7,48	7,49
Vårstråsäd	6,70	6,12	7,00	6,18	5,88	6,87	4,74
Baljväxter	5,90	5,68	6,22	5,30	5,69	7,09	4,11
Potatis	5,02	7,24	7,20	5,96	7,51	7,78	7,76

Räknadt efter korntalet har årets skörd alltså gifvit af *höstsäden* litet mindre än hvarterdera af föregående qvinquenniets år, derifrån dock undantages året 1877, som utföll något sämre. I medeltal har innevarande årets höstsädesskörd lemnat 3 % mindre än nämnda qvinquenniums medelskörd.

Vårstråsäden deremot har afkastat 9 % mera än föregående fem års medeltal, men understiger afkastningen dock i år något litet den rika skörd, som åren 1878 och 1875 gäfvö.

Afkastningen af *baljväxter*, likaledes något mindre än nyssnämnda båda års, öfverstiger de nästförflutna fem årens medeltal med 4 %.

Vårsäden har således gifvit mera än hvad de nästförflutna åren öfver hufvud taget lemnat, men härvid är att märka, att årets gröda i allmänhet icke går upp emot dessa år i fråga om kvaliteten, om denna nemligen får bedömas efter vigten. Härom skall något mera längre ned redogöras.

Potatis, som för öfrigt är mycket skämd af röta, har dessutom gifvit mycket litet, till och med mindre än det sämsta af näst förflutna fem år, utgörande undermålet icke mindre än 31 % under medeltalet.

Af nedanstående tabell Litt. A framgår närmare, huru vid jemförelse med föregående fem år skörden i sjelfva verket nu utfallit af olika växtslag och inom de olika landsdelarne af riket. Då bland dessa förflutna år, för hvilka skördeuppgifter finnas, likartade med de här ifrågavarande, skörden i hela riket anses hafva utfallit: ett år nära god, ett år öfver medelmåttan och de tre öfriga nästan eller nära medelmåttig, så synes medeltalet för dessa fem år, 1874—1878, visserligen något öfverstiga en *medelskörd*, men torde tills vidare och intilldess uppgifter för flera år hinna insamlas kunna gälla som uttryck för en sådan. I följd häraf är

uti tabell Litt. A årets gröda jämförd med medelskörden 1874—1878 i hvarje län, och är denna jemförelse gjord mellan de skördade korntalen och icke emellan de enligt beräkning erhållna skördemängderna (jfr tab. N:o 2), emedan de förra äro mera direkt funna, i motsats till de senare, hvilkas faktorer till en del grunda sig på beräkningar eller förutsättningar.

Redan är visadt, att höstsåden gifvit 3 % under medelskörd, då såsom nämnt är härmed förstas medeltalet för

1874—1878 årens grödor. De båda höstsädesslagen, hvete och råg, hafva icke lika mycket träffats af denna minskning, emedan enligt tab. Litt. A *hösthvetet* gifvit 93 % af medelskörden i hela riket, d. v. s. 7 % mindre än denna, hvaremot *höstträgen* afkastat endast 2 % mindre än sitt motsvarande medeltal. Anmärkningsvärdt låg hveteskörd har erhållits i Södermanlands, Gotlands, Örebro och Kopparbergs län. Sämsta rågskörden har man fått i Örebro län.

Tab. Litt. A. Jemförelse mellan 1879 års och 1874—1878 årens grödor, bestämda efter skördade korntal af olika växtslag.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.
Län.	Medelkorntal 1874—1878.													1879 års korntal i procent af 1874—1878 årens medelkorntal.												
	Hvete.		Råg.		Korn.	Hafre.	Blandad.	Ärt.	Bönor.	Vicker.	Bohete.	Raps.	Potatis.	Hvete.		Råg.		Korn.	Hafre.	Blandad.	Ärt.	Bönor.	Vicker.	Bohete.	Raps.	Potatis.
	Höst.	Vår.	Höst.	Vår.										Höst.	Vår.	Höst.	Vår.									
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Stockholms län.....	7,21	6,22	7,00	6,25	6,33	6,73	6,72	6,21	5,90	6,03	—	—	6,20	83	88	99	99	106	106	111	114	122	122	—	—	87
Uppsala d:o.....	7,34	6,75	7,35	6,50	6,76	6,82	6,59	6,00	5,96	5,76	—	—	7,29	84	—	93	100	105	98	108	115	107	130	—	—	71
Södermanlands d:o.....	7,23	6,03	7,94	5,75	6,87	7,32	6,75	5,71	5,15	5,83	—	100	6,02	76	91	85	—	93	94	101	80	115	118	—	—	66
Östergötlands d:o.....	6,16	5,48	6,46	5,12	6,70	6,56	6,61	5,67	5,07	5,44	—	—	6,64	84	105	101	98	86	81	89	94	121	129	—	?	55
Jönköpings d:o.....	5,61	5,16	5,32	4,59	5,00	5,25	5,05	4,44	5,15	4,83	6	—	7,05	99	95	114	105	112	120	103	106	97	116	—	—	71
Kronobergs d:o.....	5,59	5,27	5,91	5,29	5,58	6,35	5,39	4,55	5	4,81	5	—	7,44	105	98	99	99	119	111	105	130	135	135	—	—	89
Kalmar d:o.....	5,89	5,34	5,67	4,36	5,26	6,20	6,01	5,42	4,75	5,33	5,05	120	6,23	104	89	108	126	99	90	100	104	121	112	111	?	90
Gotlands d:o.....	6,91	5,65	6,73	—	6,53	6,37	6,36	5,09	4,87	4,65	—	95	6,74	76	98	99	—	85	92	95	118	123	140	?	?	65
Blekinge d:o.....	7,49	5,47	5,90	4,88	5,65	6,04	6,38	5,08	6,24	5,65	4,47	90	6,95	104	110	104	110	124	117	113	130	96	110	?	?	94
Kristianstads d:o.....	8,92	5,64	7,36	4,48	7,20	7,37	7,56	6,08	5,18	6,04	4,27	116	7,50	97	89	99	124	105	106	108	79	148	92	121	?	72
Malmöhus d:o.....	8,63	6,25	8,24	4,70	8,26	8,36	8,53	6,26	6,11	6,07	4,75	131	7,48	103	—	103	130	105	111	107	84	100	88	77	138	62
Hallands d:o.....	7,82	5,84	7,19	4,94	5,76	6,62	5,94	5,94	5,58	6,70	6,83	—	7,58	95	95	93	98	107	104	107	100	113	96	88	?	53
Göteborgs o. Bohus d:o	7,97	5,51	9,01	5,43	6,23	5,67	6,01	5,36	5,53	5,11	—	—	9,07	112	111	103	133	108	122	110	91	135	94	—	—	45
Elfsborgs d:o.....	7,12	6,16	7,55	6,17	5,72	5,20	5,53	5,22	6,01	5,39	4,20	—	8,12	110	103	98	94	105	120	112	109	126	114	—	—	51
Skaraborgs d:o.....	6,05	5,02	6,78	4,55	5,67	5,01	4,89	5,29	4,91	5,36	5,17	120	7,19	109	105	92	97	106	113	111	92	116	115	116	—	59
Vermlands d:o.....	5,79	4,74	7,32	4,80	5,31	4,97	5,05	4,37	4,50	5,02	—	—	8,26	101	115	106	104	116	126	108	136	—	89	—	—	59
Örebro d:o.....	7,18	5,22	7,94	5,64	6,10	6,10	6,39	5,42	5,05	5,63	—	—	7,67	79	93	78	98	96	100	93	72	125	96	—	—	54
Vestmanlands d:o.....	7,04	5,97	7,48	6,50	6,08	6,60	6,09	5,49	6,56	5,46	—	—	7,12	90	107	88	—	108	100	123	105	103	118	—	—	54
Kopparbergs d:o.....	7,78	5,74	7,20	5,08	5,95	5,01	5,74	4,99	5	—	—	—	7,63	70	96	125	152	127	121	124	122	145	—	—	—	86
Gefleborgs d:o.....	7,08	5,23	7,86	4,89	6,37	6,05	6,09	4,74	6,49	4,50	—	—	7,82	85	114	111	123	120	132	131	141	123	156	—	—	73
Vesternorrlands d:o.....	6,75	5,85	8,53	5,22	6,44	5,77	5,56	5,02	—	—	—	—	6,50	67	—	109	136	120	118	114	115	—	—	—	—	95
Jemtlands d:o.....	8	—	7,95	5,67	5,75	3,90	4,64	4,34	—	—	—	—	6,04	—	—	105	132	127	173	138	158	—	—	—	—	121
Vesterbottens d:o.....	—	5	7,95	5,37	4,92	6,38	5,46	6,25	—	—	—	—	6,61	—	—	113	139	138	104	137	155	—	—	—	—	118
Norrbottens d:o.....	8,33	—	14,32	6,20	5,57	—	4,25	—	—	—	—	—	6,03	—	—	148	129	127	—	—	—	—	—	—	—	133
Hela riket	7,32	5,61	7,09	5,14	6,49	5,96	6,68	5,71	5,56	5,64	5,01	122	7,24	93	102	98	104	109	110	108	96	129	112	92	148	69

Vårhvete har gifvit 2 % och *vårråg* 4 % öfver medelskörd, men hafva dessa sädesslag ringa betydelse i jämförelse med de öfriga.

Korn är deremot af mycket större betydelse och har nästan öfverallt i riket, utom i Östergötland och på Gotland, utfallit med en ganska gynsam skörd, utvisande för riket i sin helhet 9 % öfver medeltalet. I synnerhet Norrland har i år välsignats med en god kornskörd, hvilket är så mycket mera af vikt för denna del af riket, som kornet här är hufvudsädet.

Äfven *hafren*, detta för vår export så viktiga sädesslag, har i år utfallit gynnsamt eller 10 % öfver medelskörden. Bland annat hafva rikets vestra provinser blifvit härpå lyckligt lottade, ett så mycket betydelsefullare förhållande, som hafre der odlas i öfvervägande mängd. Relativt minst af hafre har skördats i Östergötland.

Blandsäd, som afkastat för riket i sin helhet 8 % öfver medeltalet, har endast i Östergötland och på Gotland samt i Örebro län gifvit derunder.

Af öfriga sädesslag uppskattas *ärter* hafva gifvit 4 % och *bohvete* 8 % mindre, men *bönor* 29 % och *vicker* 12 % mera än medelskörd, med afdrag af den säd, som inbergats grön, hvilket isynnerhet inträffar med vickern. *Raps* skulle visserligen enligt beräkning hafva lemnat 48 % öfver medeltalet, men äro uppgifterna härför mycket ofullständiga.

Likasom i fjol har äfven i år *potatisen* gifvit bästa skörden i Norrland, men är skörden för öfrigt mycket underlägsen fjolårets. Afkastning öfver vanliga förhållanden har sålunda erhållits endast i Jemtlands samt Vester- och Norrbottens län, hvaremot i alla öfriga län skörden utfallit under medeltalet, och det i följande ordning:

	Under medelskörd.
Vesternorrlands och Blekinge län	= 5 à 6 %.
Kalmar, Kronobergs, Stockholms och Kopparbergs län	= 10 à 14 %.
Gefleborgs, Kristianstads, Jönköpings och Uppsala län	= 27 à 29 %.
Södermanlands, Gotlands och Malmöhus län	= 34 à 38 %.
Vermlands, Skaraborgs, Östergötlands, Örebro, Vestmanlands, Hallands och Elfsborgs län =	41 à 49 %.
Göteborgs och Bohus län	= 55 %.

Medeltalet för hela riket gifver 31 % under de fem föregående årens medelskörd.

Potatisens beskaffenhet uppgifves dessutom (enligt tab. N:o 1) icke vara god, enär denna rotfrukt nästan öfverallt angripits af röta. Sjukdomen har i år, synes det, lemnat knappast något enda distrikt oberördt i hela södra och mellersta Sverige, och har den äfven sträckt sig ett stycke upp till rikets norra delar. Ångermanland, Jemtland, Herjedalen och nordvestra Dalarne tyckas bilda sydgränsen af det friska området, inom hvilket potatisen uppgifves vara af god beskaffen-

het. I Skåne, Halland, Bohuslän och Vestergötland är potatisen anmärkningsvärdt småväxt.

Öfriga rotfrukter synas hafva i år likasom i fjol lemnat öfverallt i hela riket en temligen jemngod skörd och har totaluttrycket härom blifvit, att afkastningen utfallit fullt medelmåttig.

Lin, och i vissa delar af landet litet hampa, har i frö gifvit 3,4 korn (i fjol: 3,5), der verkligen sådan skörd och icke blott fågan tagits. Mängden af spånadsämne har i nästan alla län blifvit mer eller mindre öfver medelmåttan, i några ända till nära god. Omdömet för hela riket säger det vara fullt medelmåttigt.

Höskörden från såväl odlad jord som naturliga ängar har detta år likasom det förflutna varit mycket gifvande, ända till riklig på sina trakter. Totalomdömet utfaller därför ock för afkastningen från konstgjorda ängar, att den blifvit god och från de naturliga ängarne: nära god. Höbergningen har i följd af nog mycket regnig väderlek i vissa delar af landet försvårats.

Om *halmafkastningen* berättas lika enstämmigt som i fråga om höskörden, att den utfallit mera eller mindre god, ända till riklig, och är det endast i Norrbottens län, som den icke uppgår till medelmåttan. Totalomdömet blifver därför ock såväl för höst- som vårsädeshalmen, att afkastningen häraf är god.

Sädestillgången anses vara i de aldra flesta länen fullt tillräcklig samt lemna större eller mindre öfverskott till afsalu, isynnerhet af vårsäd, och har detta omdöme äfven fått gälla om riket i sin helhet, oaktadt trakter i Dalarne och Norrbottens län nu, lika litet som händelsen plägar vara under andra år, kunnat med den inbergade grödan fylla hela sitt spannmålsbehof. I Vesterbottens län anses spannmålstillgångarne behöfva fyllas från andra håll endast åt den icke jordbrukande befolkningen.

Med en god hö- och halmskörd måste *fodertillgången* anses vara fullt tillräcklig för behovet, och uppgifves den dessutom lemna på många trakter ett öfverskott till försäljning eller framtida behof. Endast i Norrbottens län befaras en knapp tillgång.

Bergningsvädret har varit temligen ostadigt, isynnerhet i rikets sydligare trakter och framför allt under höbergningen, som deraf försvårats. I rikets mellersta och ännu mera i dess nordligare områden har man deremot fått glädja sig åt en i allmänhet god väderlek under skördetiden.

I bifogade tabell N:o 2 meddelas uppgift om hvad skörden af säd och potatis *quantitativt* enligt beräkning gifvit. Sammanställd med nästlidna fem års medelskörd, visar innevarande årets gröda följande mått i såväl kubikfot som tunnor:

	1879.		Medelskörd 1874—1878.	
Skörd.	Kubikfot.	Tunnor.	Kubikfot.	Tunnor.
Höstsäd	29,848,450	4,737,850	29,904,500	4,746,740
Vårstråsäd .	100,399,030	15,936,340	86,912,700	13,795,690
Baljväxter .	3,906,030	620,000	3,689,900	585,700
S:a säd	134,153,510	21,294,190	120,507,100	19,128,130
Potatis.....	50,436,200	8,005,750	70,943,100	11,260,810.

I runda tal räknadt har innevarande års skörd alltså gifvit 9,000 t:r höstsäd mindre, men af vårstråsäd 2,140,000

t:r och af baljväxter 34,000 t:r mera än medelskörd. Jemförd med fjolåret har deremot detta år gifvit mindre af allt, utgörande totalskilnaden 514,000 t:r säd. Potatisskörden har, såsom förut nämnt är, i år utfallit särdeles ogynnsamt eller med en brist af icke mindre än 3,255,000 t:r under medeltalet.

En sammanfattning af de från de olika länsmansdistrikten lemnade uppgifterna om *sädesslagens vikt* meddelas i nedanstående tab. Litt. B, upplysande om såväl innevarande års som nästförflutna qvinnqvennioms medelvigt.

Tab. Litt. B. Sädesslagens medelvigt i svenska skålpund per kubikfot, åren 1874—1878 samt år 1879.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
Län.	Höst-Hvete.		Vår-Hvete.		Höst-Råg.		Vår-Råg.		Korn.		Hafre.		Blandsäd.		Ärter.		Bönor.		Vicker.	
	1874—1878.		1874—1878.		1874—1878.		1874—1878.		1874—1878.		1874—1878.		1874—1878.		1874—1878.		1874—1878.		1874—1878.	
	1874—1878.	1879.	1874—1878.	1879.	1874—1878.	1879.	1874—1878.	1879.	1874—1878.	1879.	1874—1878.	1879.	1874—1878.	1879.	1874—1878.	1879.	1874—1878.	1879.	1874—1878.	1879.
Stockholms län...	48,4	47,1	43,6	43,7	44,6	43,8	¹⁾ 43,8	42,5	40,3	39,6	30,5	30,1	34,6	34,0	49,3	49,4	49,0	53,2	49,9	46,5
Uppsala d:o.....	47,8	46,9	—	—	44,3	43,6	—	—	39,9	40,4	29,7	29,4	34,5	34,4	50,1	49,7	—	—	45,6	46,4
Södermanlands d:o	47,6	46,1	—	—	44,0	42,4	—	—	39,1	38,6	29,9	29,1	34,8	33,4	50,4	50,0	—	—	50,7	¹⁾ 32
Östergötlands d:o	48,1	46,0	45,2	46,9	45,2	43,8	45,0	46,0	41,5	39,4	30,7	25,6	34,7	30,4	51,2	51,9	—	—	41,4	42,2
Jönköpings d:o...	48,3	48,5	47,6	47,1	45,6	45,1	45,4	44,8	40,6	41,0	29,0	29,0	34,8	34,0	51,9	51,0	—	—	—	—
Kronobergs d:o...	48,6	48,5	47,5	46,9	45,7	45,4	46,1	46,2	39,0	39,7	28,2	27,8	35,0	33,2	55,0	—	—	—	55,0	¹⁾ 52
Kalmar d:o.....	48,6	48,4	47,6	44,9	45,4	44,2	44,5	42,6	41,2	40,2	29,7	28,5	38,8	33,8	50,8	¹⁾ 50	46,0	—	44,8	37,0
Gotlands d:o.....	47,9	44,6	47,6	—	44,2	41,5	—	—	41,1	39,6	26,5	24,9	31,6	31,1	49,8	49,3	—	—	41	¹⁾ 41,3
Blekinge d:o.....	48,0	46,7	—	—	45,5	44,6	43,0	—	40,9	40,2	30,2	28,8	37,6	¹⁾ 35,5	¹⁾ 45	—	—	—	¹⁾ 44	—
Kristianstads d:o...	47,5	47,0	46,3	42,5	45,3	43,3	45,1	44,6	38,6	38,8	29,3	28,1	34,5	33,6	47,2	43,8	46,0	—	51,5	—
Malmöhus d:o....	48,4	46,7	—	—	45,6	44,3	46,0	¹⁾ 43	40,4	39,0	30,3	29,7	34,9	34,7	47,4	47,9	48,0	—	45,0	46,0
Hallands d:o.....	48,0	46,2	45,8	42,7	45,0	43,1	43,1	40,1	39,2	38,3	30,3	29,1	34,2	33,3	47,8	48,0	48,9	¹⁾ 49	48,8	¹⁾ 49
Göteb.o.Bohusd:o	47,7	46,8	46,7	46,0	44,5	44,3	46,2	¹⁾ 43	39,9	37,8	29,4	28,4	34,0	32,6	47,3	48,0	48,5	48,1	46,8	¹⁾ 46,5
Elfsborgs d:o.....	48,2	47,3	44,7	45,4	44,8	44,3	40,8	44,2	37,8	39,3	29,4	29,4	32,0	34,1	47,4	47,0	45,5	—	37,5	—
Skaraborgs d:o...	48,4	48,1	46,0	47,3	45,0	43,8	42,8	42,0	40,4	39,5	29,4	29,5	34,0	33,8	48,8	48,3	—	—	42,5	46,0
Vermlands d:o....	47,1	46,5	45,0	43,5	43,5	43,3	²⁾ 47,5	¹⁾ 40	35,9	36,2	28,2	28,9	31,0	¹⁾ 30	40,0	¹⁾ 40	—	—	—	—
Örebro d:o.....	47,3	44,2	44,8	44,0	43,7	40,8	42,5	—	40,0	38,0	28,8	26,7	34,7	32,0	47,8	46,3	—	—	48,5	¹⁾ 40
Vestmanlands d:o	47,6	46,6	²⁾ 48,5	—	44,2	42,2	—	—	38,3	37,0	28,8	28,4	32,4	29,5	49,0	50,4	—	—	47,2	¹⁾ 45
Kopparbergs d:o..	47,6	45,1	47,5	—	43,4	42,8	—	¹⁾ 46	36,3	37,8	26,7	29,6	30,1	32,7	49,4	—	—	—	—	—
Gefleborgs d:o....	48,9	¹⁾ 46,5	46,7	¹⁾ 45,0	44,2	43,2	—	¹⁾ 40	37,6	39,1	27,2	29,0	31,1	32,7	44,7	47,8	—	—	55,0	—
Vesternorrlands d:o	—	—	—	—	43,4	44,0	37,0	38,8	34,8	38,4	25,8	31,2	31,7	35,7	48,6	¹⁾ 48,5	—	—	—	—
Jemtlands d:o.....	—	—	—	—	38,7	42,4	36,7	—	32,6	36,5	23,0	27,2	28,0	31,4	42,7	¹⁾ 36,5	—	—	—	—
Vesterbottens d:o	—	—	—	—	37,6	42,8	33,6	41,2	32,7	37,8	26,6	28,4	33,5	39,2	—	—	—	—	—	—
Norrbottens d:o...	—	—	—	—	37,5	44,2	37,7	—	30,8	38,2	—	¹⁾ 32,5	—	—	—	—	—	—	—	—
Hela riket ²⁾	48,0	46,4	45,6	44,8	44,8	43,6	43,3	43,0	38,2	38,9	29,3	28,7	33,8	33,1	48,4	47,3	48,3	50,1	45,5	43,9

¹⁾ Blott en uppgift.

²⁾ Medelvigten för hela riket är beräknad med fast afseende å de olika länens andel i hela utsädesmängden af hvarje sädesslag.

Vid beräkning efter gamla mått- och vigtsystemet och vid jmförelse med medeltalet för de fem föregående åren erhållas följande tal såsom uttryck för medelvigten af 1 tunna säd:

	Vigt 1879.		Medelvigtt 1874—1878.		Vigten 1879 öfver (+) eller under (-) medelvigten 1874—1878.
	L.ä.	ä.	L.ä.	ä.	
1 tunna hvete, höst-.....	14	12	15	2	— 10
» » vår-.....	14	2	14	7	- 5
» råg, höst-.....	13	15	14	2	— 7
» » vår-.....	13	11	13	13	— 2
» korn.....	12	5	12	1	+ 4
» hafre.....	9	1	9	5	— 4
» blandsäd.....	10	9	10	13	— 4
» ärter.....	14	18	15	5	— 7
» bönor.....	? 15	16	15	4	? + 12
» vicker.....	13	17	14	7	— 10.

Om vigten får anses som mätare å kvaliteten, så visar sig årsgrödan, på ett undantag när, icke obetydligt underhaltig vid jmförelse med femårsmediet, och ännu mera underhaltig om jmförelsen skulle göras endast med det sist förflutna året. Denna lätthet i vigten visar sig nu nästan i alla län och för alla sädesslag, hvarifrån dock de norrländska länen göra undantag.

Bestämd efter vikt kan hela sädesskörden beräknas hafva utfallit sålunda:

Skörd.	1879	Medelskörd 1874—1878.
	Centner.	Centner.
Hvete, höst-.....	1,983,140	2,028,790
» vår-.....	113,410	120,570
Råg, höst-.....	11,150,280	11,503,660
» vår-.....	120,170	115,910
Korn.....	8,265,980	7,500,030
Hafre.....	20,223,940	17,442,640
Blandsäd.....	2,695,110	2,438,970
Ärter, bönor och vicker.....	1,815,990	1,756,200
Summa	46,368,020	42,906,770

Med djupaste vördnad, trohet och nit framhärda,

Stormäktigste, Allernådigste Konung!
Eders Kungl. Maj:ts

underdånigste och tropligtigste
tjenare och undersåtar

FR. TH. BERG.

Stockholm i Statistiska Centralbyrån den 22 Nov. 1879.

Elis Sidenblad.

Den öfvervigt, som året 1879 här visar öfver medelskörd, förklaras af den betydligt större kvantiteten, isynnerhet af hafre, som i år skördats mot hvad under flere föregående år vanligen erhållits. Relationen i detta hänseende är, att vigten af 1874 års sädesskörd var 35 mill. centner, af 1875 års 47 mill., af 1876 års 41 mill., af 1877 års 38 mill. och af 1878 års 49 mill. samt nu af 1879 års 46 mill. centner. Efter ett medelpris af 5 kronor pr centner, skulle årets sädesgröda representera ett värde af vid pass 230 mill. kronor, men torde denna siffra vara något för hög, med fäst afseende på nu gällande låga hafrepriser.

Medelvigten af 1879 års sädesskörd är 34,6 ä pr kubikfot (= 10 L.ä 18 ä pr t.a) mot 35,8 ä år 1878, 32,5 ä år 1877, 35,8 ä år 1876, 35,9 ä år 1875 och 35,8 ä år 1874, samt är innevarande års medelvikt alltså lägre än alla dermed jmförda föregående år, med undantag endast af året 1877. Den i allmänhet låga vigten förklaras af den öfvervägande mängd, hvarmed vårsäden och deraf isynnerhet hafren ingår i hela skörden. Förhållandet mellan rymd och vikt är följande:

	1879.		Medeltal 1874—1878.	
	Efter rymd.	Efter vikt.	Efter rymd.	Efter vikt.
Höstsäd.....	22,3 %	28,3 %	24,8 %	31,5 %
Vårstråsäd.....	74,8 »	67,8 »	72,1 »	64,4 »
Baljväxter.....	2,9 »	3,9 »	3,1 »	4,1 »
Summa 100 %	100 %	100 %	100 %	100 %.

Då nu vårsäden, som har en så öfvervägande betydelse för vårt land, gifvit en ganska försvarlig skörd, så har detta i förening med en god fodertillgång så mycket öfvervägt en något knapp höstsädesgröda och en särdeles ogynnsam potatisskörd, att totalomdömet om innevarande års gröda i sin helhet blifvit, att den kunnat uppskattas till: fullt medelmåttig.

R é s u m é.

Les renseignements annuels sur les faits de la statistique agricole en Suède sont fournis par deux méthodes. Les Sociétés agricoles des provinces publient (depuis 1865) des chiffres directement reçus des cultivateurs, entre autres sur la quantité de la semence ainsi que sur celle de la récolte: cette méthode est la plus ancienne des deux, mais on n'en peut publier les résultats qu'après l'expiration d'un an ou plus. A cause de cela nous avons introduit, depuis 1874, une autre méthode donnant des renseignements, quoiqu'en chiffres approximatifs, mais immédiatement après la fin de la récolte. Le calcul se fait de la manière suivante: la quantité ensemencée étant connue, après corrections nécessaires, par les publications des Sociétés agricoles, on n'a eu besoin que de demander une appréciation des multiples des grains récoltés dans chaque sousbaillage (au nombre de 525). Ces chiffres appréciés, multipliés par la quantité de la semence, donnent les chiffres de la récolte.

C'est par la combinaison des résultats de cette dernière méthode avec les rapports des gouverneurs des provinces qu'on a pu dresser la présente relation, — la sixième de cette espèce

La récolte de 1879, censée d'après les rapports des gouverneurs *presque au dessus de la moyenne*, a été quant aux céréales assez abondante, quoique le poids en laisse à désirer. Les pommes de terre, au contraire, ont donné une récolte bien au dessous de la moyenne et de mauvaise qualité. Les quantités reçues de foin et de paille sont plus que suffisantes aux besoins du pays.

Le tableau N:o 1 résume les multiples des grains divers par provinces: col. 2 froment d'hiver, col. 3 froment d'été, col. 4 seigle d'hiver, col. 5 seigle d'été, col. 6 orge, col. 7 avoine, col. 8 méteil, col. 9 pois, col. 10 fèves, col. 11 vesces, col. 12 sarrasin, col. 13 colza, col. 14 pommes de terre. Les autres colonnes (15—25) contiennent les appréciations sur la récolte de lin, de fourrage etc.

Le tableau N:o 2 donne les quantités calculées de la récolte. Pour faciliter la comparaison, nous ajoutons aussi la moyenne des années précédentes:

Récolte.	1879. Hectolitres.	Moy. de 1874—1878. Hectolitres.
Froment (col. 2 et 3)	1,184,900	1,175,400
Seigle (col. 4 et 5).....	6,766,700	6,790,700
Orge (col. 6)	5,561,600	5,138,700
Avoine (col. 7).....	18,443,200	15,581,100
Méteil (col. 8).....	2,131,100	1,888,600
Légumineuses (col. 9—11).....	1,020,300	965,800
Sarrasin (col. 12)	2,200	4,400
Colza (col. 13).....	? 2,100	14,800
Pommes de terre (col. 14).....	13,200,700	18,567,900.

Le tableau Litt. A contient, en pour cent des grains récoltés, les relations entre la récolte de 1879 et la moyenne des années 1874—1878.

Les données sur le poids moyen des céréales récoltées sont renfermées dans le tableau Litt. B. Voici le poids par hectolitre:

	1879. kilogr.	Moy. de 1874—1878. kilogr.
de froment.....	75,4	78,0
» seigle.....	70,8	72,8
» orge	63,2	62,0
» avoine	46,6	47,6
» méteil	53,8	54,9
» pois	76,8	78,6
» fèves	81,4	78,4
» vesces	71,3	73,9

Le poids total de tous les blés et légumineuses récoltés en 1874—1879 ainsi que leur valeur approximative ont été:

	Kilogr.	Francs.
1874	1,502 mill.	246 mill.
1875	2,017	330
1876	1,757	287
1877	1,636	267
1878	2,088	342
1879	1,971	322

Tab. N:o 1.

Sammandrag af Kronolänsmännens

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	
L ä n.	Hvete.		Råg.		Korn.	Hafre.	Bland-säd.	Ärter.	Bönor.	Vicker.	Bo-hvete.	Raps.	Potatis.	Potatisens beskaffenhet.	Skörd af öfriga rotfrukter.	
	Höst-	Vår-	Höst-	Vår-												
	K o r n t a l.															
1 Stockholms stad ¹⁾	6	—	7	—	7	8	7,5	8	—	7,5	—	—	6	—	—	
2 Stockholms län.....	5,97	5,5	6,90	6,17	6,69	7,14	7,43	7,11	7,19 ²⁾	7,36	8	—	5,38	betydligt skadad af röta.	öfver medelm.	
3 Uppsala d:o.....	6,19	—	6,80	6,5	7,12	6,71	7,10	6,92	6,88 ²⁾	7,51	—	—	5,15	mindre god; betydligt angripen af röta.	öfver medelm.	
4 Södermanlands d:o.....	5,52	5,5	6,74	—	5,91	6,85	6,83	4,58	5,9	6,90	—	—	3,95	i alla distrikt mer eller mindre angripen af röta.	medelmåttig.	
5 Östergötlands d:o.....	5,20	5,75	6,50	5,0	5,74	5,29	5,85	5,32	6,13 ²⁾	7,04	?	—	3,68	dålig, betydligt angripen af röta.	medelmåttig.	
6 Jönköpings d:o.....	5,55	4,99	6,09	4,81	5,62	6,29	5,21	4,70	5 ²⁾	5,61	—	—	5,03	i alla distrikt mer eller mindre angripen af röta.	medelmåttig.	
7 Kronobergs d:o.....	5,87	5,17	5,86	5,25	6,63	7,06	5,67	5,90	?	6,75	6,50	—	6,60	ganska dålig, till stor del angripen af röta.	öfver medelm.	
8 Kalmar d:o.....	6,10	4,75	6,12	5,5	5,19	5,56	5,99	5,65	5,75	5,97	5,6	?	5,59	mycket skadad af regn och angripen af röta; på sandjord bättre.	öfver medelm.	
9 Gotlands d:o.....	5,21	5,5	6,69	—	5,51	5,87	6,05	6,00	6	6,5	?	14	?	4,39	mycket skadad af röta; i följd af regn delvis förruttad; på sandjord bättre.	öfver medelm.
10 Blekinge d:o.....	7,77	6	6,16	5,37	7,00	7,06	7,20	6,58	6	6,20	?	4	?	6,52	i alla distrikt mycket angripen af röta.	öfver medelm.
11 Kristianstads d:o.....	8,60	5,0	7,29	5,54	7,41	7,78	8,14	4,80	7,67 ²⁾	5,57 ²⁾	5,14	?	5,39	i allmänhet småväxt och angripen af röta.	fullt medelm.	
12 Malmöhus d:o.....	8,89	?	8,49	6,17	8,69	9,25	9,13	5,25	6,10	5,32	3,64	180	4,67	i allmänhet småväxt och delvis skadad af torröta.	fullt medelm.	
13 Hallands d:o.....	7,42	5,63	6,71	4,83	6,17	6,84	6,32	5,92	6,32	6,45 ²⁾	6	?	3,98	småväxt; i alla distrikt skadad af röta.	medelmåttig.	
14 Göteborgs och Bohus d:o	8,91	6,14	9,28	7,21	6,74	6,92	6,62	4,90	7,44 ²⁾	4,81	—	—	4,08	småväxt, mycket angripen af röta.	fullt medelm.	
15 Elfsborgs d:o.....	7,82	6,36	7,36	5,77	6,00	6,22	6,21	5,71	7,60 ²⁾	6,13	—	—	4,11	småväxt, angripen af röta.	fullt medelm.	
16 Skaraborgs d:o.....	6,59	5,27	6,25	4,43	6,00	5,68	5,42	4,88	5,68 ²⁾	6,17	6	—	4,25	småväxt, angripen af röta.	fullt medelm.	
17 Vermlands d:o.....	5,85	5,46	7,73	5	6,15	6,28	5,44	5,93	— ²⁾	4,5	—	—	4,88	mer eller mindre angripen af röta.	öfver medelm.	
18 Örebro d:o.....	5,66	4,85	6,18	5,5	5,85	6,09	5,92	3,88	6,29 ²⁾	5,42	—	—	3,62	i allmänhet dålig, angripen af röta.	medelmåttig.	
19 Vestmanlands d:o.....	6,83	6	6,57	—	6,58	6,57	7,49	5,76	6,75 ²⁾	6,42	—	—	3,87	mindre god, mer eller mindre angripen af röta.	fullt medelm.	
20 Kopparbergs d:o.....	5,53	5,5	9,06	7,7	7,55	6,04	7,13	6,11	5 ²⁾	6,33	—	—	6,54	angripen af röta i länets sydligare delar, bättre i dess nordvestra del.	öfver medelm.	
21 Gefleborgs d:o.....	6,44	6,0	8,70	6,0	7,60	7,99	7,95	6,69	8	7	—	—	5,70	öfverallt mycket angripen af torröta.	medelmåttig.	
22 Västernorrlands d:o.....	4,5	—	9,23	7,1	7,72 ²⁾	6,81	6,36	5,73	— ²⁾	5	—	—	6,16	i länets södra delar litet angripen af potatissjuka, i öfrigt god.	medelmåttig.	
23 Jemtlands d:o.....	—	—	8,34	7,5	7,33 ²⁾	6,74	6,40	6,85	—	grönf.	—	—	7,31	mycket god.	fullt medelm.	
24 Västerbottens d:o.....	—	—	9,00	7,41	6,80 ²⁾	6,65	7,49	?	10	—	grönf.	—	7,65	god, lidit i ringa grad af torka.	medelmåttig.	
25 Norrbottens d:o.....	—	—	³⁾ 21,21	8	7,05	grönf.	—	—	—	—	—	—	8,05	god	medelmåttig.	
Hela riket	6,83	5,70	6,93	5,33	7,10	6,54	7,22	5,50	7,16	6,81	4,62	?	180	5,02	angripen af röta öfverallt utom i rikets nordligare trakter; småväxt i rikets sydvestra del.	fullt medelm.

¹⁾ För Stockholms stad är korntalet här antaget lika med det från kringliggande länsmansdistrikt uppgifna.²⁾ Detta korntal gäller endast för de länsmansdistrikt, der mogen skörd erhållits och ej blott grönfoder.³⁾ Det höga korntalet förklaras deraf, att utsädet består i allmänhet af Vasa-råg, samt utsås mycket tunn.

rapporter om skörden år 1879.

17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	
Skörd af Lin och Hampa.		Höskörden		Halmafkastningen.		Sädestillgången.	Fodertillgången.	Bergningsvädrets beskaffenhet.	
Frö: Korn- tal. ³⁾	Spånadsämne.	från odlad jord.	från naturliga ängar.	Höstsädes-	Vårsädes-				
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
4,3	öfver medelmåttan.	god.	god.	mycket god.	mycket god.	tillräcklig jemte försäljning från alla distrikt.	tillräcklig jemte försäljning från flertalet distrikt.	gynnsamt, isynnerhet för säd.	2
3,3	öfver medelmåttan.	god.	god.	mycket god.	mycket god.	tillräcklig jemte försäljning från nästan alla distrikt.	tillräcklig jemte försäljning från flertalet distrikt.	i allmänhet särdeles gynnsamt.	3
4,0	fullt medelmåttig.	mycket god.	nära god.	god.	mycket god.	tillräcklig jemte försäljning från alla distrikt.	mer än tillräcklig.	gynnsamt, isynnerhet för säd.	4
4,0	fullt medelmåttig.	god.	god.	mycket god.	mycket god.	tillräcklig jemte försäljning, isynnerhet af hafre.	tillräcklig jemte någon försäljning.	i allmänhet ogynnsamt.	5
2,9	öfver medelmåttan.	god.	nära god.	nära god.	god.	fullt tillräcklig jemte försäljning från de flesta distrikt.	fullt tillräcklig.	mindre gynnsamt, bättre i Östbo och S. Vedbo härad.	6
4,3	nära god.	nära god.	god.	god.	fullt god.	i allmänhet fullt tillräcklig.	fullt tillräcklig.	på de flesta ställen gynnsamt.	7
3,3	fullt medelmåttig.	nära god.	öfver medem.; vid vattendragen delvis ej inbergad.	god.	nära god.	tillräcklig jemte försäljning.	fullt tillräcklig, delvis någon försäljning.	ostadigt.	8
—	medelmåttig.	öfver medelmåttan, isynnerhet andra skörden.	god, delvis skadad af regn.	öfver medelm.	öfver medelm.	tillräcklig jemte någon försäljning; delvis illa bergad.	fullt tillräcklig.	mycket regnigt.	9
3,0	fullt medelmåttig.	god.	nära god.	i allmänh. god.	i allmänh. god.	fullt tillräcklig jemte försäljning från flere distrikt.	fullt tillräcklig.	i allmänhet gynnsamt.	10
3,3	fullt medelmåttig.	öfver medelmåttan.	öfver medelm.	nära god.	nära god.	tillräcklig jemte försäljning från flertalet distrikt.	mycket tillräcklig.	i allmänhet ogynnsamt, bättre i trakten af Kristianstad.	11
3,4	medelmåttig.	öfver medelmåttan.	öfver medelm.	god.	god.	tillräcklig jemte försäljning från alla distrikt.	tillräcklig; någon försäljning.	i allmänhet ogynnsamt, bättre i länets sydvestliga delar.	12
4,6	medelmåttig.	god.	god.	mycket god.	mycket god.	tillräcklig jemte försäljning från alla distrikt.	öfver behovet; någon försäljning.	i allmänhet ombytligt.	13
4,6	nära god.	god.	nära god.	mycket god.	mycket god.	tillräcklig jemte ej obetydlig försäljning.	fullt tillräcklig; någon försäljning.	i allmänhet ogynnsamt.	14
3,6	fullt medelmåttig.	god.	god.	mycket god.	mycket god.	tillräcklig jemte försäljning, isynnerhet af hafre.	tillräcklig; någon försäljning.	i allmänhet föga gynnsamt.	15
3,0	fullt medelmåttig.	god.	nära god.	nära god.	god.	tillräcklig jemte ej ringa försäljning, isynnerhet af vårsäd.	fullt tillräcklig; någon försäljning.	i allmänhet gynnsamt, utom i länets mellersta delar.	16
2,8	fullt medelmåttig.	riklig.	god.	riklig.	riklig.	tillräcklig jemte försäljning utom i länets norra delar.	fullt tillräcklig.	temligen gynnsamt, delvis ostadigt.	17
2,0	medelmåttig.	nära god.	nära medelm.	nära god.	god.	tillräcklig i de flesta distrikt jemte försäljning, isynnerhet af vårsäd.	tillräcklig i de flesta distrikt; någon försäljning.	i allmänhet gynnsamt, mindre gynnsamt för höbergningen.	18
3,1	medelmåttig.	god.	öfver medelm.	god.	god.	fullt tillräcklig jemte försäljning från de flesta distrikt.	fullt tillräcklig jemte försäljning.	i allmänhet gynnsamt, ostadigt under höbergningen.	19
2,8	fullt medelmåttig.	mycket god.	nära god.	god.	god.	tillräcklig endast i Kopparbergs fögderi.	i allmänhet fullt tillräcklig.	gynnsamt utom i vestra delarne.	20
3,1	medelmåttig.	riklig, delvis skadad af regn under bergningen.	god.	riklig.	riklig.	fullt tillräcklig jemte försäljning från flere distrikt.	mera än tillräcklig jemte försäljning.	under höbergningen delvis ostadigt, i öfrigt gynnsamt.	21
2,6	öfver medelmåttan.	mycket god.	nära god.	nära god.	nära god.	fullt tillräcklig.	fullt tillräcklig; någon försäljning.	särdeles gynnsamt.	22
3,0	fullt medelmåttig.	god.	nära god.	nära god.	nära god.	i allmänhet tillräcklig jemte försäljning från flere distrikt.	mera än tillräcklig; någon försäljning.	särdeles gynnsamt.	23
3,0	fullt medelmåttig.	riklig.	medelmåttig.	fullt medelm.	fullt medelm.	fullt tillräcklig för den jordbrukande befolkningens behof.	i allmänhet fullt tillräcklig, mindre i länets norra del och vissa trakter af Lappmarken.	särdeles gynnsamt.	24
—	medelmåttig.	fullt medelmåttig.	nära medelm.	under medelm.	under medelm.	ej fullt tillräcklig.	knappt tillräcklig.	i allmänhet mycket gynnsamt.	25
3,4	fullt medelmåttig.	god.	nära god.	god.	god.	fullt tillräcklig jemte större eller mindre försäljning från de flesta distrikt.	fullt tillräcklig, jemte försäljning från många distrikt.	gynns. i rikets nordl. trakter, ostadigt i dess sydl. delar, isynnerhet under höbergningen.	

³⁾ Detta korntal är beräknadt för den linfröskörd, som verkligen erhöles, och med frånräknande således af det frö, som finnes å tågan, när den såsom ofta händes tages förr än fröet mognat.

Tab. N:o 2.

Beräknad skörd af säd och potatis år 1879.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
Län.	Hvete.		Råg.		Korn.	Hafre.	Blandsäd.	Ärter.	Bönor.	Vicker.	Bohvete.	Raps.	Potatis.
	Höst-	Vår-	Höst-	Vår-									
	K u b i k f o t.												
Stockholms stad.....	300	—	350	—	1.100	6,000	600	50	—	50	—	—	13.900
Stockholms län.....	276,500 ¹⁾	?	1,188,500 ¹⁾	?	589,400	1,860,500	318,000	217,200 ²⁾	?	122,700 ¹⁾	?	—	1,904,800
Uppsala d:o.....	252,700	?	1,356,000 ¹⁾	?	1,124,000	1,030,800	440,500	153,900	10,300 ²⁾	66,500	—	—	1,336,400
Södermanlands d:o.....	305,400	5,200	1,362,300 ¹⁾	?	306,400	2,528,700	128,100	89,600	3,400	63,900	—	—	1,318,600
Östergötlands d:o.....	328,800	14,300	1,986,600	5,100	683,800	3,269,100	1,099,300	303,300	10,700 ²⁾	281,100	?	40	2,451,000
Jönköpings d:o.....	23,400	5,600	1,041,000	9,900	328,000	4,564,900	142,400	27,300	30 ²⁾	4,800	?	—	2,202,300
Kronobergs d:o.....	5,800	4,000	793,600	41,900	704,900	3,276,600	159,000	6,600	—	15,200	—	—	3,320,200
Kalmar d:o.....	160,800	3,100	2,030,900	200	860,400	2,332,500	28,900	47,600 ¹⁾	?	50,800	700	?	3,366,300
Gotlands d:o.....	219,900 ¹⁾	?	661,000	—	505,200	110,000	57,300	37,800 ¹⁾	?	?	?	?	966,100
Blekinge d:o.....	92,000	400	888,000	25,300	414,700	1,347,200	76,800	31,500	800	27,900 ¹⁾	?	?	3,387,700
Kristianstads d:o.....	433,200 ¹⁾	?	2,131,600	9,800	2,094,800	3,447,000	594,100	171,000	13,000 ²⁾	77,600 ²⁾	1,900	?	7,529,900
Malmöhus d:o.....	1.128,900	?	2,680,200	15,700	4,928,400	6,795,500	2,484,000	455,700	9,900	165,000	2,000	7,900	3,247,600
Hallands d:o.....	117,000	49,200	942,400	63,100	417,600	4,005,000	279,100	20,500	46,000	33,800	3,500	?	1,193,700
Göteborgs och Bohus d:o...	89,400	37,600	699,700	12,300	651,400	4,049,700	264,400	45,500	334,800 ²⁾	31,600	—	—	1,216,300
Elfsborgs d:o.....	70,800	69,700	1,180,300	63,900	295,000	8,600,700	257,800	82,400	13,200 ²⁾	31,400	—	—	2,555,000
Skaraborgs d:o.....	363,800	12,700	1,997,200	16,100	304,400	8,303,700	210,300	169,400	3,400 ²⁾	131,500	80	—	2,941,500
Värmlands d:o.....	39,900	24,200	1,240,400	600	111,000	5,530,400	81,900	47,000	?	1,200 ²⁾	4,100	—	2,211,000
Örebro d:o.....	117,400	24,400	912,300	2,700	217,800	3,028,200	60,000	56,200	9,700 ²⁾	37,100	—	—	1,483,000
Vestmanlands d:o.....	226,900	150	1,164,700	—	388,600	2,411,000	154,400	89,600	40 ²⁾	25,800	—	—	940,400
Kopparbergs d:o.....	16,303	1,200	675,000	400	475,500	2,686,800	751,900	56,000 ¹⁾	?	6,400 ²⁾	—	—	1,646,700
Gefleborgs d:o.....	4,800	1,000	340,300	1,800	1,047,000	1,009,400	379,700	58,000	400	16,700	—	—	1,362,700
Vesternorrlands d:o.....	—	—	136,600	3,300	1,419,900 ²⁾	191,100	107,900	17,900	— ²⁾	700	—	—	1,418,100
Jemtlands d:o.....	—	—	55,400 ¹⁾	?	758,400 ²⁾	44,800	45,600	62,500	—	grönfoder	—	—	1,011,800
Vesterbottens d:o.....	—	—	33,100	7,100	1,334,500 ²⁾	37,100	20,200	60	—	grönfoder	—	—	896,400
Norrbottens d:o.....	—	—	77,000	260	1,287,100	grönfoder	—	—	—	—	—	—	514,800
Rikets skörd i kubikfot	4,274,000	253,150	25,574,450	279,460	21,249,300	70,466,700	8,142,200	2,246,610	456,870	1,194,650	8,220	7,900	50,436,200
» » i tunnor	678,410	40,180	4,059,440	44,360	3,372,900	11,185,190	1,292,410	356,600	72,520	189,630	1,300	1,250	8,005,750

¹⁾ Då Hushållningssällskapet icke angifvit något utsäde af detta sädeslag, ehuru det att döma efter länsmännens rapporter om det skördade korntalet synes, om och i ringa grad, odlas inom länet, har någon beräkning öfver den skördade quantiteten ej kunnat verkställas.

²⁾ Dessutom mer eller mindre grönfoder (jfr tab. n:o 1, not. 2).